

Marjan Jerman

Za prihodnost kmečkega stanu

V času osamosvajanja Slovenije sem bil predsednik kamniške podružnice Slovenske kmečke zveze v Kamniku. Sodeloval sem pri ustanovitvi Demosa na Kamniškem in tudi pri njegovem delu. V stranki sem aktivno pomagal pri volitvah v Družbenopolitični zbor Skupščine RS, saj sem uspešno nastopil kot član kandidatne liste v naši volilni enoti.

Pri širjenju mreže podpornikov Demosa na Kamniškem sem zelo aktivno sodeloval z Mirkom Zorenčem, članom Zelenih Kamnika, s katerim sva našla skupne vrednote v ohranjanju zdravega okolja za bodoče generacije.

Prihajam s kmetije v južnem delu Kamnika, že od mladih nog sem imel široko mrežo poznanstev, ki so bila povezana z našim kmečkim gospodarstvom. Poznavanje širšega kraja in ljudi sem izkoristil, ko se je oblikovala kandidatna lista za volitve v občinsko skupščino. Tako sem z Demosom povezal ljudi, ki so verjeli v spremembe in so bili v kraju poznani po poštenju in delavnosti. Sam se teh volitev sicer nisem udeležil kot kandidat, saj nisem nikoli imel ambicij do poslanskih sedežev, hotel pa sem po svojih močeh pomagati, da bi prišlo do sprememb v slovenski družbi. Predvsem sem se zavzel za osamosvojitvev in za pošteno ovrednotenje naše polpretekle zgodovine. Zavzel sem se, da bi spremenili miselnost in se vrnili k dolga desetletja zatajevanim in teptanim vrednotam slovenskega kmetstva.

Kot kmečki sin sem poznal vse križe in težave povojnega obdobja, ki so doletele kmečka gospodarstva, od arondacij, nacionalizacij do prisilnih odkupov. Prepričan sem, da je bil prav kmečki stan po drugi svetovni vojni najbolj prizadet. Moji starši so bili razočarani, ko so bili, kljub pozitivnemu odnosu do oblasti, razlašeni tako rekoč do hišnega praga. Oče je pozdravil mojo odločitev, da se priključim naprednim silam, ki so se oblikovale pred dvajsetimi leti. Vseeno pa ga je bilo strah zame, saj je imel globoko v sebi podobo polpreteklega obdobja in upravičen je bil njegov strah, da bi nastajajoče gibanje zatrli s silo. Ni pa mi nasprotoval, v resnici je želel, da skupaj z naprednimi silami pomagam oblikovati demokratične družbene razmere, v katerih bo tudi naše kmečko gospodarstvo našlo nove razvojne priložnosti.

Tudi po zmagi Demosa je še vedno ostalo veliko ljudi, ki niso verjeli v demokratične spremembe in se niso mogli sprijazniti, da preteklosti ni več, opozarjam pa tudi na posameznike, ki še dolgo po tem niso verjeli, da bodo dosežki demokratizacije trajni, in ki so se bali vrnitve starih sil.

Spominjam se doseženih volilnih rezultatov na Duplici, kjer Demosu ni uspelo tako dobro kot na podeželju. Ljudje, ki živijo na Duplici, so prihajali v naše naselje, ko se je širila in razvijala tovarna Stol. Ljudje potrebujejo veliko časa, da začutijo pripadnost s krajem; zanje je bilo takrat življenje relativno enostavno, saj jim je tovarna omogočila vrsto možnosti, da so zgradili lastne hiše, te so postavili na zemljiščih nekaj nas preostalih domačinov, ki smo bili dobesedno razlaščeni, torej smo bili ob imetje več rodov.

Eden od pomembnih ciljev SKZ je bila ravno zahteva, da se ponovno vzpostavi normalen evropski lastniški sistem, da se vzpostavijo zdravi temelji za slovensko podeželje in kmetstvo ki ohranja poseljenost pokrajine. Cesarica Terezija je bila zadnja vladarica, ki je nekaj dala na kmetstvo, ostali za njo pa so najraje razlaščali.

Po osamosvojitvi Slovenije je prišel čas, da sem se tudi sam osamosvojil – od očeta sem prevzel vodenje kmečkega gospodarstva, čemur sedaj posvečam vse svoje znanje in energijo. Ni mi žal, da sem za Demos zastavil svoje ime in tudi ugled naše domačije, ni mi žal energije in časa, ki sem ju posvetil temu največjemu projektu v naši zgodovini. Morda so bila pričakovanja prevelika, opozoriti pa želim tudi na razloge, da je Demos tako hitro izgubil svojo moralno moč, z njo pa tudi politično: dovolilo se je, da so prišli zraven ljudje bivše oblasti, ki so s seboj prinesli stare navade, ljudje pa so počasi dobili občutek, da se kaj bistvenega pravzaprav sploh ni spremenilo.

Ponosen sem, da sem bil zraven, da sem po svojih močeh, skupaj z ljudmi, ki sem jim je zaupal, omogočil spremembe. Danes lahko zaradi sprememb, ki so se zgodile, vsak nekaznovano pove svoje mnenje in tudi sicer je stanje v družbi drugačno kot pred spremembami. Razočaran pa sem nad divjo privatizacijo. To je bila kraja stoletja.

Duh Demosa poskušam prenesti na potomce. Menim, da je to potrebno. Tako kot je to počel moj oče, da poskrbim, da se zgodovina hiše, Duplice in naroda prenaša iz roda v rod, da otroci vedo, kako je bilo nekoč, kako je danes in kako naj bi bilo jutri. Otrokom želim privzgojiti domoljubje, ki je bilo tisto, ki je razcvetelo slovensko pomlad.